Ч. 180 (12.546). Львів, пятниця 15. серпня 1930. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Пiврічно 27·50 „ Річно 55·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Політика і — діточі садки.

Тернопіль 10. серпня 1930.

Є відомою річю, що Польща, будучи по своєму складі державою національностей, в якій непольські народи творять около 40% загалу населення з великими етнографічно непольськими просторами, веде цю польську національну політику і підпорядковує її інтересам інтереси всіх інших народів.

Поминаю **господарську ділянку** з її державними монополями і синдикатами, що наглядно спинюють господарське життя, з окрема непольських народів при широко стосованій в практиці системі протекціоналізму польських господарських чинників.

На увагу беру **культурно-освітню і шкільно-виховавчу ділянку.** Переводиться монополізацію не лишень в чисто шкільній ділянці, але і в організації **дошкільного виховання і позашкільної освіти,** не кажучи вже про фізичне виховання. Державна адміністрація кладе свою тяжку руку на основування і ведення українських **діточих садків,** на **курси для неграмотних,** хоче положити руку і на **бібліотеки,** не згадуючи про те, як дбайливо контролює вона українські **бурси й українські приватні школи.** Немає навіть мови про свобідну можність **(в границях обовязуючих законів!)** уладити наше життя відповідно до розвоєвих потреб нації, бо на кожному кроці стрічається перепони і закази.

У своїй тактиці держиться польська державна адміністрація **ріжних прийомів,** інших в Галичині, де українська національна свідомість укріплена й істнують давні передвоєнні українські організації, та інших на північно-західних землях, де те все щойно твориться. І в самій Галичині слідні ріжниці. Поділ Східної Галичини на три воєвідства подиктований польською національно-політичною рацією у своїй послідовности зробив і **тут деякі ріжниці в поведінці до українців.** Загальна лінія політики супроти нас остає вправді та сама, про що дбають часті спільні наради трьох польських полудневосхідних воєводів, але і тут на цій території є також своєрідна тактика. Галицьке Поділля, передовсім північне і середуще, ще за історичної Польщі було тереном дуже сильної кольонізації, що не ослабла і нині. Не є ніякою тайною, що влада хоче в цей спосіб відділити решту Східної Галичини від українських земель за Збручем. В передвоєнних часах робили тут багато пок. архіепископ Більчевський і бучацький парох кс. Громніцький будовою костелів і каплиць та закладанням римо-кат. парохій, а також тернопільський відділ Тов. Школи Людової під проводом відомих діячів з Тернополя Сроковського і Заморського.

Акція викликує реакцію і **галицьке Поділля** (теперішне тернопільське воєвідство) в боротьбі за національне істнування виробилося на **найбільше свідому і найбільше активну частину українських земель.**

І якраз ця обставина була й є причиною, що польська державна адміністрація слідить незвичайно за розвоєм українського життя на Поділлі і приноровлює до нього у більшій мірі як деінде свої рецепти. Взято „на учот" взято буквально все українське, що носить на собі хочби найменші сліди якоїсь **зорганізованости.** Виділ публичного безпеченства і його начальники, що фактично кермують місцевою державною політико, (воєвода п. Мошинський має по правді тільки більше репрезентативні функції), в останніх часах не позбавили своєї ласкавої опіки, не кажу вже Пласту чи курсів для дорослих неграмотних, але навіть сезонових діточих садків, що призначені для дітвори до шести літ і то з правила лишень в часі жнив.

Говорю фактами. В Драганівці, пов. Тернопіль, місцевий кружок „Рідної Школи" отворив діточий садок, на що тернопільське староство дало свій дозвіл письмом з 24. квітня 1930 до ч. 3048/30. Садок утворено з днем 1. травня ц. р. під проводом кваліфікованої учительки зі семинаріяльною матурою і до нього батьки вписали дітвору дошкільного року. Це не подобалося управителеві місцевої школи і на його донос те саме староство письмом з 19. травня 1930 ч. 3661/30 заборонило згадній учительці вести цей садок з причини, що це є „передшкола", на ведення якого треба дозволу кураторії. Очевидно діточий садок не є ніякою фреблівкою (чи по польськи „пшедшколем"), не є сталою, тільки сезоновою установою, не приготовляє дітий до народньої школи і шкільна влада не має до нього ніякого діла. Внесено відклик, досі неполагоджений, хоч цю справу порушив я особисто на довшій конференції у воєводи п. Мошинського дня 26. травня ц. р. і опісля у начальника виділу безпеченства п. Жиборського в присутности делегата тернопільського кружка „Рідної Школи" п. Якова Миколаєвича, виказуючи нестійність повищого зарядження.

Кружок „Рідної Школи" в Тернополі хотів зорганізувати діточі садки і в інших громадах тернопільського повіту. Внесено відповідні подання, котрого староство в Тернополі письмом з 5. липня 1930 ч. 4411/30 не взяло під увагу і заказало отворити діточі садки на час жнив у всіх зголошених місцевостях: Баворів, Буцнів, Бірки Великі, Гаї Великі і Ходачків Великий, подаючи як причину, що на це треба дозволу кураторії. Відклик внесено — досі без успіху, мимо особистої інтервенції у воєвідському уряді.

Подібне діється і в скалатському повіті. Філія тов. „Союз Українок" в Грималові отворила діточий садок на час жнив і зголосила в старостві. Садок приміщено в льокалі читальні „Просвіти", а на час непогоди віддано дітворі велику салю Народнього Дому. З правила дітвора бавилася на поблизькому церковному майдані на мураві в тіни дерев. Прийшла санітарно-гігієнічна комісія і староство в Скалаті письмом з 23. липня 1930. ч. 1845/30. замкнуло садок тому, що нібито невідповідний льокаль, брудні діти, брак лікарської опіки і площі до забави.

Таке саме сталося і в Скалаті, де діточий садок отворила читальня „Просвіти". І цей садок замкнуло староство письмом з дня 29. липня 1930 ч. 1845/30. з виховавчо-гігієнічних причин, хоч садок мав приміщення у зовсім відповідному льокалі читальні і гарну площу на забави на тінистому церковному майдані безпосередно коло читальні, і хоч вела його кваліфікована учителька. Про компетенцію кураторії не говориться тут нічого.

В обох виладках внесено відклик, бо не було ніяких причин до замкнення, а причини подані в старостинському рішенні зовсім не відповідали фактам. Вислано депутацію до воєвідського уряду — від філії „Союза Українок" в Грималові і від читальні „Просвіти" зі Скалата і разом з нею інтервеніював я дня 31. липня ц. р. у заст. начальника виділу безпеченства п. Бенявського. Приобіцяв справу розслідити, аль мабуть на цьому і скінчилося.

Подібні випадки з діточими садками зайшли і в інших повітах тернопільського воєвідства, що вказує на певну доцільну **систему.** Таку саму систему примінено у нас на Поділлі і відносно **курсів для неграмотних,** де цілими роками ждали на їх отворення (такі випадки були пр. в Тернопільщині, про що свого часу писало „Діло"), аж остаточно з кураторії прийшла відмовна відповідь, хоч законних причин до цього не було.

Подані факти говорять самі і непотребують ніяких пояснень.

Пос. д-р Степан Баран.

Інтерес перш усього.

(Від нашого кореспондента.)

Однобічний договір. — Італія виправляє білянс. — Погрози. — Поневолені народи. — Комедія в костюмах.

Рим, 8. серпня 1930.

Отже ті більшовицько-фашистівські залицяння, що протягом двох місяців були лише темою сплїток та чуток, вилилися остаточно в форму нового італьо-совітського торговельного договору, підписаного 2. серпня ц. р. Тексту його, на жаль, ще досі не опубліковано і про його зміст можна лише здогадуватися з напів офіційних повідомлень в італійській пресі.

„Коли в лютім 1924 р., — пише римська „Трибуна", — фашистівський уряд визнав московський уряд, здавалося, що економічні російсько-італійські перспективи повинні були бути зовсім відмінними від тих, якими вони стали потім у дійсності. Здавалося тоді, що як Росія могла дати італійській промисловості чисельні сирівці, так і Італія мала би знайти на російському ринку величезні можливости для збуту своїх промислових виробів. Замісць того ріжні складні обставини причинилися до того, що італьо-совітські торговельні зносини йшли на *цілковиту шкоду* нашого комерційного білянсу. Такий стан річей не був нормальний і не міг продовжуватися: супроти соток міліонів лір, що давав вивіз з Росії, наш вивіз до Росії фігурував у цифрі лише кількох десятків міліонів. (Агенція „Ді Рома" дає точні цифри: в 1925 р.: ввезено із СРСР 148.471.000 лір, вивезено до СРСР лише на 67.045.000; в 1926 р.: ввезено на 325.768.000, вивезено — 37.193.000; в 1927 р.: ввезено 340.540.000, вивезено — 32.527.000; в 1928 р.: ввезено 178.505.000, вивезено 65.082.000; в 1929 р.: — ввезено 340.450.000, вивезено — 70.611.000 лір.).

„Новий комерційний договір, — продовжує „Трибуна" має власне на меті регулювати і виправити таку велику нерівновагу..."

„Росія, — пише також римський „Мессаджеро", — може знайти в Італії все її потрібне для зреалізування свого широкого пятирічного пляну відбудування промисловости, тимчасом як водозбір Чорного Моря може принести Італії нафту, вугіль, ґаз і інші сирівці, які необхідні нашій промисловости... Між труднощами, що досі стояли на заваді поширенню італійського вивозу до Росії і пішли на користь нашим конкурентам, стоїть питання кредитів, які необхідні російській державі, тим часом як італійська промисловість не є в силі їх давати. Отже ці труднощі легко перебороти через дійсну *виміну краму*, в чому заінтересовані обидві держави, ставлячи їх в обопільно сприятливе становище закупна без жадної потреби на вивіз золота".

П. Любимов, що підписав з совітського боку договір, вважав від себе потрібним дати журналістам пояснення до договору і між іншим сказав:

„Розвиток нашого ввозу з Італії, що збільшився в минулому році, в порівнанні з попереднім на 50 відсотків, у будучому році, завдяки новому договору зможе бути більш як подвоєний. (Тільки всього! Порівнайте наведені вище цифри. — *Е. О.*). Крім того, ми переводимо ще інший, — непомітний — експорт з Італії: винаймаємо її торговельні кораблі і цей рід експорту також подвоївся у цьому році. Цей факт важно підкреслити, бо тепер, як відомо, світовий ринок винайму кораблів переходить велику крізу. Одно-

часно треба підкреслити питання великої ваги — необхідність інтенсивнішого експорту краму, що його потребує Італія..."

Таким чином основою нового комерційного трактату має бути ніби бажання Італії випрабити свій торговельний біланс, загрожений особливо з часів введення в Америці нових митних тарифів, які підірвали щонайменше 15 відс. цілого італійського експорту. Але годі заплющувати очі і на політичне значіння, італьо-московського торговельного договору. Треба признати, що італійська преса політичний бік справи майже цілковито обходить, зате з тим більшою силою підкреслює його радянська преса. Так Літвінов, приймаючи у себе італійського посла, зараз-же після підписання договору вважав потрібним особливо відмітити політичне значіння договору, що „скріплює приязнь між Совітською Росією і Італією"... П. Любимов у своїй заяві журналістам також уважав потрібним погрозити на адресу „деяких країв, що розвивають діяльність проти наших комерційних операцій..." „Ця діяльність, — сказав він, диктується егоїстичними інтересами наших конкурентів, загрожених у монополії свого експорту, і може відбитися шкідливо лише на тих країнах, що дозволяють собі на таку ворожу нам діяльність..."

З італійських часописів політичний бік справи особливо підкреслив римський часопис „Іль Лаворо Фашіста": „Усувати Росію *(особливо за порадою інших*, що дивляться лише на власні користи, власні розрахунки і власні інтереси) і вважати її поза світом европейської економіки, наполовину покаліченою, не є і не може бути в намірах того, хто веде нашу країну, досліджуючи, передбачуючи, відчуваючи і передчуваючи все те, що досконала політична чуйність і велика душа державного мужа вимагають від державного діяча у важкі історичні хвилини".

Отже ми стоїмо тут перед тим самим напрямком політики, що віднначився з „моменту невдачі славнозвісної льондонської „Конференції розброєння" і вилився в форму поділу европейських держав на два великі табори: „переможених", які хотять реваншу або винагороди, і „переможців", які тримаються за вже здобуте, з усією силою найновіших озброєнь. До цеї категорії фактів належать вимоги Італії та Німеччини, включення Радянського Союзу до запроєктованої Бріяном Паневропейської конфедерації, а з другого боку офіційна заява Літвінова, коли тільки він зайняв місце Чічеріна: „Так звані мирові трактати, які закінчили імперіялістичну війну, лише побільшили міжнародні контрасти, створивши поділ держав на переможених і переможців. Наслідком спільноти почувань з тими націями, в яких тягарі, спричинені війною, гнітять особливо робітників, і також тому, що держави, які хотять затримати на вічність ті мирові трактати, стоять у проводі політики, ворожої Совітам, витворилася *деяка згода інтересів* між Совітською Росією і націями, що терплять від наслідків війни".

Отже — згода... Згода і приязнь у повній свідомості ідеольогічної ворожнечі... Що з неї буде? — побачимо. Тимчасом, бажання „порозумітися" приймає з початку досить карикатурні форми, особливо у представників „робітниче-селянського" уряду.

Офіційний італійський комунікат оповістив, що італійські міністри Боттаї і Москоні, які підписали договір, після церемонії запросили більшовицьку делеґацію на обід до ресторану „Казіно Валляіє" на Пінчо (де минулого року і наші українські паломники, на запрошення митрополита Шептицького, провели дуже приємний вечір), а більшовики (щоби і собі не лишитись позаду) запросили італійських міністрів на вечерю до готелю Амбасадорів на віа Венето.

Готель Амбасадорів, відчинений лише кілька років тому, відомий головним чином тим, що зробив собі рекляму в Америці як „найдорощий готель у всій Европі". І, як здається, має рацію. Отже італійські міністри гостили більшовиків — у гарному, але досить зрештою, скромному ресторані, а більшовики італійських міністрів — у найдорощому готелі. Мало того! Італійські міністри, знаючи більшовицьке відношення до „буржуазних забобонів" явилися на обід в Казіно Валляіє в сірому (і мали зрештою рацію, бо той обід був у день), — більшовики, розуміється, (як це показують фотографії, вміщені в часописах) усі в чорному. На гарній і виразистій мові більшовицьких часописів це зветься, здається, — „підлабузнювання".

Зате на святочній вечері в готелі Амбасадорів, що вимагала, по всім приписам готелевої, — не кажучи вже про дипльоматичну, — пристойности, вечірнього вбрання, панувала вже зворушлива єдність... Бодай у зовнішньому вигляді. Спільним зусиллям фашистів і більшовиків знищено „буржуазні забобони". І цю першу перемогу на об'єднаному фронті увіковічнено фотографією при світлі маґнія.

Евг. Онацький.

З культурного життя Закарпатської України.

Літературний рух. — Куди він звернений? — Проблема родини.

Післявоєнну добу в культурнім розвитку — Підкарпатської Руси можна найкраще характеризувати двома прикметами в царині літератури: 1. загальним переходом до народницького напрямку, 2. — збільшенням літературної творчости. Обі ці прикмети є природнім наслідком зміни політичних відносин.

До половини 19. століття на Підкарпатській Руси не було майже ніякої літературної праці. Аж у другій половині 19. ст. появилася велика постать політичного будителя Адольфа Добрянського, який розпочав був свою літературну діяльність головно російською мовою після того, як мадяри унеможливили йому політичну працю. В цей-же самий час на Підкарпатській Руси почав літературну працю представник „романтичної" доби Олександер Духновіч. Він зорґанізував першу підкарпаторуську байкарську школу і як її провідник працював в літературнім прашовськім товаристві. Але він також, як усі його тодішні наслідувачі писав російською мовою і тому-то оця доба не мала багато прихильників.

Від 1900 р. література Підкарпатської Руси стає народницькою. Першими її представниками є Міхаїл Лучкай і Міхаїл Врабель. Останній видав був першу книжку сучасною народньою мовою „Ужгородські народні співанки". Далі представниками народницького напрямку вважаються такі, як Жатковіч Юрій, Гіядор Стрипський, Біленький, д-р Михайло Брашайко, а з сучасних письменників д-р Василь Гаджега, проф. Августин Волошин, проф. Желтвай, проф. Димитрій Попович, Боршош-Комятський, Ревай, д-р Панкевич, Маркуш, Гренджа-Донський і інші.

Головна увага сучасної Підкарпатської літератури звернена на досліди місцевих умов країни, на характеристику окремих галузей суспільного життя та на піднесення матеріяльної культури. На духовну культуру звертають увагу дуже мало. Лише в незначній частині дехто з письменників торкається духової сторони суспільного життя, але й тоді, кожний дивиться на нього тільки з дуже особистого погляду.

Ясно, що коли кажемо про літературу, то маємо на думці часто такі твори, які в інших частинах наших земель належать до популярних книжок, педаґоґічних, освітніх, релігійних. Праця в таких первісних умовах просвітянської літератури не в силі створити щось тривкішого. Автори зацікавлені педаґоґічним, виховним пи-

Е. ЧУЧМАН. 3)

Між бойками.

(Продовження.)

„Мейшосьці без венкшосьці", ще і придніпрянець. „Бемо німця". Чудак-почтар і горді ґазди. Каса Хорих — бастіон „польскосьці". Поліцейська ідилля і яструб п. команданта.

Крім бойків і кількох жидівських родин живуть у Т-ці ще німці-кольоністи, але „Ржимяніна" нема ні одного, коли не рахувати жандармів чи урядовця Каси Хорих. Якщо навіть зявився колинебудь у тих сторонах якийсь зайда зі заходу, то він скоро зукраїнізувався, чи пак „збойщився". Не може зукраїнізуватися тільки наш брат придніпрянець, який перебуває в цих сторонах ще з війни, бо як говорив у себе дома „малоросійщиною", то так і до нині „чеше". Промишляє він столяркою, а у вільних від заняття хвилях пе-гуляє. Як уже стане пити, то пе чорно, як москалі кажуть, „запоем". Починається у нього той „запой" звичайно на св. Миколи (він сам Микола і справляє іменини), а кінчиться на св. Василія, тобто на наш новий рік. За той час пропе все, своє чи чуже, що під руку попаде, а потім уже знов стає на якийсь час тверезим, трудящим чоловіком. Таких типів стрічалося в бувшій Росії на кожному кроці і з них переважно рекрутуються оті „басякі", в Адесє!

Цікавлюся, як виглядає „вспулжицє" тих трьох „мейшосьці без венкшосьці" між собою. Про жидів уже була згадка, а щодо німців, то показується, що наш бойко є досить нетолерантний і дивиться на них згори, ще може гірше, як на жида (чи не через ті корови, що ними німці орють?). Мені приходилося чути, як мами німкині скаржилися управителеві школи, що „рутеніше Кіндер" бють їх дітей. От, думаю, не мають німці до нас щастя, бемо їх на кожному кроці. На Україні після гетьмана били, тут бють їх „рутеніше Кіндер", у Львові „Україна" бе німецьку дружину „Віс", словом: перемога на цілій лінії і то все без шопок і ювилеїв. Цілком навпаки, як у наших сусідів, котрим удалося раз збити німця ще десь за „Круля Цьвйочка" під Ґрунвальдом, а вони до-нині возяться з тим, справляють роковини та виглядають мов та стара панна, що раз-ураз ходила до „ксендза" сповідатися з того, що вона перед 40 роками згрішила з поручником від гусарів... „бо то пшецеж міле вспоменя". Німці держаться цупко свого, говорять чисто німецькою мовою, але в політиці вони ультральояльні. При виборах усі як один муж ішли на „одинку", а при кінці шкільного року домагалися від управителя школи свідоцтв тільки „в єнзику паньствовим", бо тут школа утраквістична. І якого ще чорта, думаю, хочуть „власть імущі" від тих німців? Дають їм обивателів куди кращих від усяких Мацьків, Йонтків чи інших Вітосів, а вони їм таки не вірять, мов той мудрагель, що казав: „Веже в Бога, але не веже навет Богу".

Не від речі буде згадати про місцевого почтаря. Цікавий тип, „шльонзак", якого за якесь „вільнодумство" кинули аж у наші гори. За один рік він навчився говорити по „бойківськи", заходить з ґаздами в балачки, переважно на сільсько-господарські теми і старається їх просвітити. Я був свідком розмови, як він зайшов до кооперативи та розяснював ґаздам, що їм не оплачується держати коней чи волів і радив їм брати примір хочби з місцевих німців-кольоністів, які вже обробляють коровами, а коні держать хіба тільки богатші. Корови у них добре відживлювані і дають більше молока, як у ґаздів, що ними нічого не роблять, але зле їх кормлять. Спровадив навіть якісь образки, щоби ґазди після них зробили собі шлиї, бо ярма дуже ранять коровам чи волам шиї. Слухали ґазди, слухали, а один з них не видержав тай каже: „Що якщо, але коровами робити, то таки стидавбимся". — А багато ви маєте тих коров чи коней"? — питає його начальник. „Та я сам не маю ні коней ні коров, але так про других кажу" — відповідає ґазда. Що він не має ні кола ні двора, бо все пропив, того не соромиться, але робити коровами, то навіть за своїх земляків соромно. Гордий бойко! Щось як між кацапами: „Хахла зарезать — ето можно", але „класть в штаны рубаху — Боже сохрани"! — Радив їм ще „начальник" збирати по лісах смерекові шишки, навіть подав їм фірму, яке платить за насіння з тих шишок по 12 зол. за 1 кг., але якось ніхто на це не спокусився. Везти саме за такі самі гроші кльоци 40 кільометрів до залізниці, мордувати себе і худобину — то так; але збирати шишки якось не тее, хай уже краще німець тим займеться. Очевидно, що занялися, бо тих шишок по лісах тьма-тьменна.

Бастіоном „польскосьці" у Т-ці є безперечно місцева експозитура повітової Каси Хорих, яка з огляду на велику кількість деревних робітників в околиці побудувала тут дім і отворила амбуляторію. З першу лікарем був українець д-р С., людина обовязкова, що з запалом віддався любій праці і ніс лікарську поміч у найдальші закутини наших гір. Але мав одну хибу, що говорив з бойками по українськи. Не подобалося це поліції і ще декому, посипалися доноси і д-ра С. звільнили. Перед у тій кампанії проти лікаря-українця вів урядовець Каси Хорих, „товаржиш" Б. (ППС) і його жінка. Зацікавився тою справою навіть староста, але коли довідався, що пані Б. служила при леґіонах, махнув рукою, бо... не дасть ради, тимбільше, що місцеве населення, як і робітники, не далися „спровокувати" і мовчки приняли димісію свого улюбленого лікаря. На місце д-ра С. прийшов поляк і щойно тепер ґазди починають чухатися в потилицю, бо новий лікар держиться тактики, що „ніс для табаки" і вони відчувають це на своїй шкурі. Нераз можна бачити, як ґазда, що приїхав у ночі по пана „дохтіра" до „породу", чекає аж до полудня, в той час, коли дома може вже навіть „трійняки" в колисці, не то що одно, або ґаздиня на лаві... Але є й такі, що не дадуть собі в кашу наплювати. А саме, блукав там по горах якийсь „юродивий" з великим хрестом у руках і благословить ним людей, хоч, як кто йому занадто у вічі лізе, того й потягне тим хрестом. Скалічив собі сарака десь ногу і прийшов до „шпиталю". Стрінув він мене на дорозі та вчепився, що я „дохтір", на силу дався намовити піти до амбуляторії. Чекав він на лікаря, чекав, аж йому терпець урвався, тоді як не крикне: „Ш-к трафить з таким шпитальом, я вам його спалю, а сам піду аж до Стрия до дохтіра". І ще думаєте? Почув це лікар, скоро вибі-

танням: яка має бути суспільність. Більшість занята головно матеріяльними сторонами життя і цей матеріялізм, який не тільки, що не підносить рівня моральности, але й підриває й без того рідкі ідеальні змагання суспільности, але і нищить також і всю цікавість до краси життя.

Найбільше заслуженим представником педагогічного напрямку на Підкарпатській Україні є проф. Димитрій Попович, який в цілій низці своїх творів проводить думку про високі моральні ідеали і чистоту людської совісти. Правда, що він як священик, майже в усіх своїх творах, бере за основу християнську науку, де далі переходить до обставин сучасного життя й до малюнку національного зразку людини. Книжки проф. Поповича цікаві для кожного на Підкарпатській Україні. Його „История церкви христовой", „Апологетика", „Дорога правди", „Свѣтло в темнотѣ, „Вам солодкѣ молодѣ братя", „Молодим дѣвчатам" і інші, наскрізь проникнуті думкою про моральне піднесення підкарпаторуської суспільности. Особливу ролю відіграє книга „Молодим дѣвчатам", яка має на меті вплинути на виховання дівчат і підготовити кадру зразкових матерей.

Цікаво відмітити те, що в той час, коли на Сході Европи родина перестала бути осередком суспільного виховання, а на Заході це питання не має педагогічного характеру, то на Підкарпатчині повстає питання про відродження ідеальної родини, яка може дати тверді основи нації та державі.

Підкарпатська Україна — одна із найбільше назадницьких в Европі, починає нараз розуміти вагу організації родинного життя. Тут зустрічаються два протилежні бігуни: впливи західної культури та східної. Згаданий проф. Попович починає звертати увагу на вагу цього питання і його книжки розкуповують. Очевидячки „одна ластівка не рішає про весну" і щойно тоді, коли й інші культурні працьовники на Закарпатській Україні приєднаються до тої праці, вона зможе дати деякі позитивні наслідки. **Скала.**

Більшовики продають Камчатку.

АТЕ. Рига. Тут прийшли сензаційні відомости, що радянський уряд запропонував Японії купити півостров Камчатку. Давніш більшовики хотіли продати цей півостров Зединеним Державам, але уряд цих держав відмовився купити. Між урядом Японії і радянською владою ведуться переговори при посередництві консорції німецьких банкирів. Причиною продажі Камчатки є безнадійний стан фінансів СРСР.

Що робить Троцький?

„Н. В. Журналь" подає з Константинополя, що Лейба Бронштайн Троцький пише новий твір про економічне й політичне становище в СРСР. В цьому творі він гостро критикує „пятилітку" та цілу роботу XVI. конґресу Компартії та політику Сталіна. Книжка появиться рівночасно в кількох мовах. Відношення Троцького до радвлади не змінилось. Інші часописи пишуть, що в цьому творі Троцький доказує, що радянська влада скоро впаде, тому, що комуністи дбають про закріплення й забезпечення себе в СРСР., а не про світову революцію.

—o—

Російська еміграція готовиться.

АТЕ. Париж. У помешканні ґенерала Міллера, який після зникнення ґен. Кутєпова іменований вождом російських емігрантських військових орґанізацій, відбулось важне зібрання при участи важних особистостей. На зібранню ухвалено кілька постанов у справі почину антибільшовицької акції на широку скалю. Генрик Детердінґ відомий нафтовий маґнат, непримиримий ворог більшовизму, обіцяв фінансову поміч. Шеф контррозвідки ґен. Стоґов зложив звідомлення про настрої в червоній армії. На його думку радянський уряд не може надіятись на червону армію, яка невдоволена з більшовизму.

—o—

Під Пешаваром.

З Льондону подають: Положення під Пешаваром далі гріане. Анґлійські літаки кидають бомби на повстанців Афридів. Відділ кінноти, що пішов на розвідку, попав у полон до Афридів. Африди спалили великі військові маґазини та заатакували в друге передні кавалерійські відділи й приневолили їх відступити із втратами. Біля маґазинів іде завзята боротьба. Залізнича комунікація перервана.

і заосмотрив його. Тепер уже не знаю, хто мав більше розуму, чи той ґазда, що чекав пів доби на лікаря до породу, чи той „юродивий", що дався „спровокувати"...

Хоч і ховзька дорога, а всеж таки не видержу, щоб не згадати про володарів життя і смерти в горах, поліцію. Живе вона собі тут мов у Бога за дверми. Від часу, як ґазди присягли від горівки, то таки цілком не мають поліцаї нічого до роботи. Погуляє собі такий жандарм по селі чи горах, тай до дому. Просто не служба, а спацер. А всеж таки є в селі наказ, що по 21. годині не вільно показуватися на вулиці (прикордонна смуга). Ніхто цього не перестерігає, але на кожний випадок такий наказ є. Колись у царській Росії кара смерти належалася тільки за вбивство царя чи членів його родини. Тимчасом „вішали на ліво і на право на підставі „военного положенія". Ґубернатор оголошував губернію на „военном положенії" так „на всякий случай", а як і повісили коли кого, то тільки на цій законній підставі, інакше було „нельзя". Двічи тільки чув я про інтервенцію поліції за 2 тижні. Раз у недалекому селі Г. померла старуха, яку всі мали за відьму. В ночі діти небіжки викопали її трупа і вирізали серце, бо тільки в такий спосіб можна звільнитися від переходу відьомства на них. Навіть таке ще діється в наших горах у 20 столітті. Друга інтервенція — це була контроля голубів у місцевого священика, чи нема часом почтових. Прийшов жандарм з образками, лапав кожного голуба, порівнював з малюнком і пускав. Усеж таки найшов якогось „бельгійця", записав, сказав, що „бендзє штраф" і пішов. По дорозі звернув ще увагу на купку хопти в городі, сказав, що „як згніє, то бензе одор", але священик відповів йому, що не більший, як від яструба, що коло постерунку — і на тім скінчилося. А з тим яструбом то таке. Місцевий комендант, щоб відстрашити хижаків від свого курятника, повісив на високій тичці здохлого яструба і від нього то йшов такий „одор". Ідиллія, правда? Чи не у звязку з кооперативною нарадою, яка має відбутися у слідуючу неділю і на яку запрошено також послів, була оця голубяча контроля? — питав мене священик. Не знаю, але дуже можливо.

(Продовження буде.)

КОМУНІКАТ Надзірної Ради Ценросоюзу.

У звязку з артикулами, які появилися в останніх часах як у деяких українських так і в польських часописах Надзірна Рада Центросоюза стверджує:

У вересні 1929. р. викрила Дирекція Центросоюзу зловживання трьох урядовців Центросоюзу а повідомлені про це Контрольна Комісія і Ревізійний Союз Українських Кооператив перевели ревізію та ствердили зловживання цих урядовців на суму зол. 66·918·03.

Винних негайно усунено зі служби, частину шкоди стягнено від них готівкою, а на решту зложили вони за ґарантією їх родин векслеве забезпечення звороту цілої спричиненої шкоди, а супроти того покриття шкоди Надзірна Рада рішила вдержатися від передачі справи на судову дорогу.

Цю справу висвітлено як слід на Загальних Зборах Центросоюзу, які уділили одноголосно так урядуючій Дирекції як і Надз. Раді абсолюторії. — Надзірна Рада Центросоюзу уважає тим самим справу зловживань остаточно полагодженою.

У виду цього підношені одним з відносних службовиків, який допустився зловживання, а саме п. Цісиком заміти на адресу директорів Центросоюзу, повторені тепер в пресі, являються неправдивими та опертими на злобнім перекручуванню фактів.

Львів, дня 13. серпня 1930.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ ЦЕНТРОСОЮЗУ:

Д-р Франц Свістель, за президента. **Іван Кузів** секретар.

Від Редакції:

У справі зловживань у Центросоюзі ми не забирали голосу та не відгукалися на кампанію польської преси, ждучи спершу заповідженого нам комунікату від Надзірної Ради тієї установи. Друкуючи його, зазначуємо, що дозволимо собі сказати кілька слів на маргінесі цілої тої неприємної і жалюгідної історії — завтра.

Свято на Маківці.

Дощ, який почав падати напередодні Свята і падав майже без перестанку в неділю до год. 2. пополудні, не ворожив занадто великого здвигу народу на цьогорічнім Святі могил на Маківці. Можливо, що й справді відстрашив він яку половину тих, що мали прибути, та все таки, не зважаючи на непогоду, число учасників цьогорічного Свята не було менше, як минулого року і виносило ок. чотири тисячі народу.

Вже в суботу сусідні села під Маківкою, а головно Тухля, наповнилися і аж кипіли від паломників, що прибували фірами із недалеких сіл Сколівщини і поїздами з подальших околиць, а також зі Стрия та Львова. Нічліг гостей на місцях був якнайкраще зорґанізований. Кожний прибуваючий відділ переймали призначені на це місцеві люди і розпроваджували по наперед приготованих стодолах. Таксамо очікували відпоручники села на гостей, які прибували вечірніми і нічними поїздами.

Смутком сповивалося серце кожного прочанина, що в неділю рано з заспаними ще очима і з сіном у волоссю виглядав з брами своєї стодоли на світ Божий. Дощ, раз густіший, раз рідший, сік і не думав уставати. Небо заволіклося сірими хмарами на слоту, а гори стояли в білих мраках. Та не зважаючи на те, тухольською дорогою, що йде на Грабовець і Головецько, почали раз-у-раз з піснею на устах проходити більші і менші відділи прочан, переважно молоді, хлопців та дівчат. Розмокла дорога та дощик „мтичка" нікому не стояли на перешкоді, навіть панночкам у тендітних мештах та легких плащиках.

Вже високо в горі, на поляні, під останнім узбіччам, на якому лежить стрілецький цвинтар, розгорнувся на диво всім правдивий табор. Пластунські шатра, підводи сусідніх кооператив в різним крамом, а навіть будка з медаликами та хрестиками і жидок з кількома пушками цукорків. Не хочеться вірити, як вони видрапалися сюди зі своїми навантаженими возами. Навіть кількох жебраків, сліпих і кривих, приволіклося сюди стрімкими стежками у високі гори, щоб за дрібну монету молитися „за душі погибших на войні стрільчиків". Це все непомильний знак, що Маківка робиться популярною серед усіх верств народу і що скоро стане великим, національним відпустовим місцем.

На горі, довкола цвинтарику, на якому пластуни прибирають високий хрест та престіл, збирається нарід і гріється покищо довкола ватер. Бачимо лиця інтелігентів і селян, сокільські шапочки і лугові віденки, пластові капелюхи і шапочки учеників та учениць. Бачимо оригінальні одяги жінок і чоловіків з дооколичних сіл. Але цих останніх назагал мало, видно, що ті, яким було найближче, таки найбільше настрашилися непогоди.

В год. 12-тій почалася тиха Служба Божа, потім парастас, а в год. 2-ій панахида при участи 8 священиків з дооколичних і подальших сіл. Співав гарно хор з Конюхова. Після панахиди виголосив знамениту як під оглядом змісту, так і форми проповідь о. Демчук, б. пол. духовник І. корпусу УГА. Після нього промовляв ще посол т.-р Волод. Загайкевич і б. УСС Мацюк. Не одна горяча сльоза потекла по лицях зібраного народу і впала на незабутні стрілецькі могили. Ці сльози були найкращим виразником тої любови і почитання, з якими нарід ставиться до тих, що дали за нього і за його волю своє життя, і вислові тих думок, що мов огнисте полумя палили наші душі.

Щодо порядку на Святі, то мабуть задля непогоди не був він вдоволяючий. Повинні були звернути на нього більшу увагу присутні пластуни й обставити цвинтарик, допускаючи на нього тільки тих, яким там було місце. Також треба було зарядити, щоби на цвинтарику перед престолом стояло якнайменше людей, себто лише б. члени УГА., почетний відділ пластунів і по два делегати від ріжних установ та дооколичних Соколів і Лугів, а самі відділи Соколів і Лугів повинні стояти лавами поза огорожею, так, щоб цілі маси народу не топтали по дорогих могилах, яким прийшли поклонитися.

Ще кілька слів організаторам прогульки зі Львова. Дуже жаль, що Т-во Охорони Воєнних Могил не покористувалося досвідом попереднього року і замісць на неділю рано не заповіло, так само як минулого року, виїзду зі Львова на суботу вечором і то першим поїздом в год. 4-ій. Майже всі прочани зі Львова, не виключаючи самих організаторів, виїхали таки в суботу, бо це багато вигідніше. Окрім того організатори повинні були оголосити, що в суботу і неділю до Тухлі, як до туристичної місцевости, прислугує кожному поодинокому прогульковцеві т. зв. ретурковий білет зі знижкою на 25 проц. Такими білетами користувалися прим. паломники зі Стрия.

В. С. Л.

Буржуям невільно лікуватись.

АТЕ. Рига. Комісаріят Здоровля у Москві видав розпорядок про контролю клясового походження недужих, що лікуються в радянських санаторіях. Всі недужі буржуазного походження будуть викинені із санаторій.

НОВИНКИ

— **Книгарня „Рідної Школи" Львів, вул. Сикстуська ч. 20. Телефон 87—42.**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського перенесена на вул. Коперника 16.** 2296 26-?

— **Повінь арештувань.** У вчорашньому числі „Діла" писали ми, що уч. V. кл. М. Коржан вийшов із Закомаря до Виник та що там слід за ним загинув. Сьогодні довідуємося, що до окружного суду у Львові привезено арештованих у звязку з підпалом фільварків в Чижиках та в Миклашові, Михайла Коржана із Закомаря в Золочівщині, який перебував на вакаціях у Винниках, спроваджено також арештованих Ярослава Домазаря, В. Гарапа із Винник, В. Романова із Чижикова та М. Ратушинського із Чижикова. „Слово Польске" пише, що у Михайла Коржана найдено дві леґітимації, одну на його імя, а другу на особу „Скакуньчука" та бачить у цьому щось дуже підозріле, хоч загально відомо, що всі пластуни мають свої пластові псевдоніми і то зовсім не для конспіративних цілей, а для пластових.

— **Арештування директора банку у Львові.** На днях у Львові арештовано директора „Банку Вспуллзельчого" Зигфрида Брілля під замітом фальшування векслів на суму 2000 золотих.

— **Під колесами мотоциклю.** Гімназіястка Цецилія Касіянівна переходячи львівський ринок, впала під колеса мотоциклю капітана Чайківського і важко потурбована, опинилась у лічниці.

— **Пожежа в авті.** Через необережність шофера Івана Макарта вибухла пожежа в авті Альойзого Таворського з Перемишля. Сталося це на дорозі під Хировом і тому, що вогонь вибух далеко від осель, всяке гашення вогню було неможливе і авто згоріло зовсім.

— **Що буде зі стрийським кладовищем у Львові?** Як довідуємося, стрийське кладовище буде злучене із парком Кілінського. У маґістраті вже розглядаються проекти парцеляції ґрунтів, що сусідують із цвинтарем. Площа цвинтаря буде перемінена в парк із гарними алеями та кльомбами цвітів. Старі гроби на цьому цвинтарі будуть розкопані, а тлінні останки похованих осіб, будуть перенесені на личаківське кладовище. Парк Кілінського буде чи не найкращим парком у Львові.

— **Як нас знають чужинці.** Не булоб дивно, колиб про український нарід були слабо поінформовані чужинці з Азії чи Австралії, але дивне враження робить те, що часто в пресі наших недалеких сусідів читаємо такі фантастичні відомости про український нарід, що просто вірити не хоче. Напр. „Катовіцер Цайтунг", німецький орган з Катовиць, містить статтю про „Народи", що вимирають, а у цій статті поруч із племен. ґавайськими, явайськими, енісейцями і таґітанами, говориться також про наших гуцулів ось що: „В Европі є дуже мало племен, які вимирають і то народи малі та мало відомі: Відносно найбільше відомим вимираючим народом є гуцули в Карпатах, племя, якого походження є дуже темне. Кожний, хто відвідає Карпати, запримітить цих мешканців гір, одягнених в крикливо червоні строї. Гуцули живуть дуже примітивно в **земляних печерах (?!) Erdköhlen)** і якщо утримається дотеперішний стан звироднілня, то це племя за тридесятиліття зникне зовсім". Маємо в Бозі надію, що наші гуцули не тільки за тридесятиліття, але й за три тисячі літ житимуть і розвиватись на злість лихим ворожбитам із „Катовіцер Цайтунґ-а" та на потіху українському народові та що в цьому пророцтві буде стільки правди, скільки правди є в тім, що гуцули нібито живуть у земляних печерах.

— **На польсько-радянськім кордоні.** В околицях Новгородка недалеко Лісничівки Мутвиця селянка ішла жати на своє поле, що лежало біля самого радянського кордону. Радянська прикордонна сторожа побачила жінку і без потреби почала стріляти і вбила цю матір кількох дітей. Жінка впала на дорозі до Прусінова трупом, тоді більшовицькі вояки забрали труп убитої і закопали в землю, щоби затерти слід свого злочину.

— **Як у романі.** Перед війною виемігрував з Росії до Америки молодий жидок Борух Ш., залишаючи в дома родичів і малу сестру. Підчас війни і революції згинули родичі Боруха, а його сестра десь пропала без сліду і Борух довгі літа не писав до неї, ані вона до нього. Розбагатівши, Борух вибрався до Польщі, щоби в рідному місточку в околицях Сарн відвідати своїх знайомих та віднайти сестру і забрати її до Америки. Приїхав він до міста Сарн і заночував у готелі, щоби вранці поїхати возом до рідного місточка. А тому, що був іще не старий, любив забавитись, то попросив готельового слугу принести йому не тільки вечеру, але й привести якусь дівчину. Слуга, діставши до рук пару золотих, побіг до міста і припровадив для багатого американця найкращу і найбільш відому в Сарнах вуличницю. Почалась розмова при чарці вина і вучниця розказуючи про себе, виявила, що вона втратила родичів на війні, що опинилась в нужді, без праці та мусіла стати проституткою. Американець Борух спитав її як вона зветься, відки родом і почувши відповідь, крикнув як несамовитий і вибіг з готелю на вулицю: Ця проститутка, з якою він перебув вечір у готелі, була його сестра. Перестрашена дівчина втікла з готелю, а аж через кілька днів довідалась, що її брат залишив для неї в рабіна кількасот долярів, а сам вернув до Америки. Нещаслива сестра Боруха збожеволіла і опинилась в домі божевільних.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ. 2)

Через Крим і Кавказ.

(Продовження.)

Над берегом Алупки. — Ялта, велике літнисько. — Кіно, морожене, пляжа.

Внизу готель приличний, чистий і ніколи не переповнений ресторан. (Скільки разів я його згадував, тяжко зітхаючи, в найближчих тижнях!). Сама Алупка невелика, літників не дуже багато (яка розкіш!). Зате більше туристів і прогульок, які щоденно зїзджаються і сходяться з усіх сторін Криму. Всі вони чорні як мурини. Як не чорніти, коли спека біля сорока степенів?! Оглядаю славний „Воронцовский дворец" — палату кн. Воронцова, вибудовану посеред величезного парку. Палата уладжена як музей; все більш-менш в такому стані, в якому залишив її останній власник.

У парку всяка можлива деревина; побіч кипарисів і пальм, які тут ростуть на кожному кроці — рідкі заморські дерева. Можна там оглядати т. зв. „Хаос" — величезний простір засипаний скелями зломами і брилами — памятки кримських землетрусів.

Чотири рази денно приходить з Ялти і відходить пароплав. Тоді на пристані „вся" Алупка: це рід „корса", де можна стрінути знайомих і оглянути незнайомих.

В Алупці, як зрештою і на всьому побережжі Криму, на кожнім кроці санаторії і доми відпочинку. У всіх палатах і віллях і кращих домах колишніх багачів тепер лікуються і відпочивають члени профсоюзів, учені, військові, артисти. По садах улаштовані площадки для спорту і для забав. У деяких годинах чути майже одночасно дзвоники з усіх санаторій; це скликують на обід чи вечерю.

Іду раз пішки до сусідньої місцевости — з правого боку — Сінеїсу. Подібно як в Алупці: зелень, вода, сонце. Те саме і в Місхорі — з лівого боку — з тою ріжницею, що там краща пляжа. З тою ріжницею, що мужеська окремо, жіноча окремо. Прийшовши з дамою, треба, по волі чи неволі — розставатись, а стрінутись можна тільки в воді, відпливши далеко від берега. Найбільше цього рода „рандок" при бочці, яка хитається на якорі, на знак, що поза неї плисти не вільно. Якби на ній був годинник, можна би подумати — віденська каварня!

Затримуюся в Алупці кілька днів і ніяк не хочеться її покидати. Але нічого не вдієш — це тільки перша місцевість у дорозі, а передімною ще сотні миль. Отже одного вечора сідаю на пароплав, пливу мимо Місхора, Кореїсу, чудового, мов казка з 1001-ої ночі, замку Дюльбер в мавританському стилі, мимо не менше чарівного замку Кічкіне, бачу ген, високо, на самому крайчику скелі замок „Ластівяче гніздо", у далі серед зелені Ореанду, Лівадію — і за годину висідаю в найбільшій, центральній купілевій місцевості Криму, Ялті.

Приїзджаю пізнім вечором. Але на бульварі „Набережной Леніна", який тягнеться від порту над самим берегом моря і є осередком ялтинського життя, рух мов у день. Вечором саме найприємніша пора для проходів. Тут вже правдиве корсо! На бульварі найбільші готелі: Маріно, Ленінградський, Франція і інші. За кімнату не трудно, бо головний сезон ще не почався. Заїзджаю до „Франції", яка щойно відновлена, так, що пахне ще ляком, красками, терпентиною. Зате тут чисто і з балькону над бульваром у віддалі кільканадцять метрів — море.

У ресторанах — найбільш „шикарний" це „Поплавок", у воді на стовпах — грає музика і гості йдуть натовпом. Не так для музики, як для того, за чим люди йдуть звичайно у ресторан. Джезбенду тут нема; чотирох старших панів, що виглядають як надрадники маґістрату, грають оперові по-пурі, що тягнуться, мов штруделеве тісто, і нецікаві, як вигляд самих „артистів".

Вже від другого дня починаю жалувати за Алупкою настільки там мені більше подобалось. Ялта це вже місто, з великою курсалею, де що дня дають концерти; — крім постійно анґажованих артистів, є тут й виступи всяких знаменитостей Союзу. Є й кілька кін, очевидно все під голим небом. Коли сиджу в одному з них, пригадуються мені перші фільми, які я в житті бачив, як малий хлопець: у Львові наповиставовій площі, де під голим небом було перше львівське кіно. Багато крамниць, у кожному домі стрижій, у кожному другому буфет з ріжноманітними холодними водами. Зате морожене, віднаходжу після довгого шукання ледве в одному льокалі! А при невпинній тропічній температурі це не дуже приємно.

Не подобається мені пляжа в Ялті. На ній повнісінько людей, так, що ні на самій пляжі ні в воді нема де рушитись. Тому спільно з усіма купатись не дуже приємно. Окремі пляжі — мужеські й дамські — тут уже щільно відгороджені дошками. Цікаво, щоб на це відмежування сказало „Товариство культури нагого тіла" в Берліні, яке має в Німеччині чимраз більше членів, а якого девізою є: водні, воздушні і сонячні купелі для обох полів — спільно — без усяких костюмів?

І тут що крок, то санаторія або дім відпочинку якогось профсоюзу чи спілки. Є навіть і дім відпочинку ВЦИК-а, а в околиці доми відпочинку народніх комісарів Росії, України, Криму і т. д.

— **Наука про поміч емігрантам.** Від понеділка відбувається заходом Еміграційного Синдикату курс для його працівників і для членів суспільних установ, котрі займаються несенням помочі емігрантам. На курсі викладають відомі діячі і знавці цієї ділянки суспільної праці: д-р Константинович, д-р Вишинський, інж. Сарновець, проф. Журавський і ін. — На курс, який тріватиме тиждень, ходить около 30 слухачів, поляків і українців зі Львова і краю.

— **Вп. Редакціє.** Дозвольте ласкаво через Ваше посередництво заявити, що зроблена у літогр. органі студентів радянців „Вперед" (Прага, 1930, ч. 2, ст. 39) вказівка, нібито я у 1926-7 р. співпрацював у журн. „Нове Життя", пишучи про життя українських шкільних інституцій на еміграції — цілковито не відповідає правді. — З пош. проф. **О. Мицюк.**

— **З поворотом до Америки.** По 16 роках приїхав до Галичини о. Йосиф Джерджера з Ню Йорку. Він провів у старому краю три місяці і своїми враженнями, зібраними по ріжних місцевостях від Збруча по Сян, задумує поділитися з нашими людьми за океаном.

—**Виснення.** Пишуть нам з Берліна, що автором статті під заголовком „Neuregulung Osteuropas", що появилася в часописі „Der Jungendeutsche" статті, яка заступає концепцію польсько-української федерації, не є бувший голова Гетьманської Управи п. Микола Василевич Кочубей, який перебуває тепер у Бельгії, а князь Кочубей з Парижа.

— **Справлення помилки.** У статті „Війна чи мир?" („Діло", ч. 179) в 8. рядку згори злож ено помилково „фляшці" зам „флянці".

Протибільшовицький саботаж.

„Пролетарська Правда" п. з. „Зухвалий лочин глитяїні" пише: „Дня 25. липня ґрупа глитацьких аґентів підпалила хліб у копах на полі Куцеволівського колективного господарства ім. 1. травня на Кременчуччині. Згоріло 27 кіп хліба. Заарештовано трьох підпалювачів. У цій справі терміново провадять слідство й незабаром негідники дістануть сувору кару від пролетарського суду".

Польща запротестує проти промови мін. Тревірануса.

В середу 13. серпня ц. р. повернув до Варшави міністр закорд. справ Залеський, який їздив з президентом Польщі до Естонії. Політичні круги в Варшаві сподіються, що міністр Залеський вишле ноту з протестом до німецького уряду, або доручить польському послові в Берліні запротестувати проти подібних виступів офіціяльного представника нім. уряду.

Турецько-перська війна?

АТЕ. Льондон. Турецькі війська перейшли перську границю і находяться тепер в околиці Агурілаю. Операційний терен турецького війська находиться в трикутнику, обмеженим залізничою лінією Еріваль-Джульфа, озером Урмія і горою Арарат. Провід турецьких військ спочиває в руках ген. Саліс-паші. Турецькі війська окружують позиції курдів, які окопалися на збочах гори Арарату. Цілю маневру є відтяти курдам поворот у глибину Персії і зліквідовання повстання курдів наступом з двох сторін. Політичні круги в Льондоні переконані, що переступлення перської границі турецьким військом не викличе збройного конфлікту між обома державами, тому що турецький уряд заявив, що цілю інтервенції є лише ліквідація повстання курдів та що після розгромлення повстанців турецькі війська залишать перську територію. Зате в Льондоні сподіються, що перський уряд відкличеться за інтервенцією до Ліґи Народів. Одначе Туреччина не є членом Ліґи Народів і може неприняти запрошення Ліґи, яка в цім випадку покличеться на ст. 17.

Робітники проти рад. влади.

„Комуніст" пише, що комуністична орґанізація в Київі викинула з партії робітника Міорова за те, що він на робітничому вічу, критикуючи Сталіна, говорив, що за уряду Столипіна робітникам жилось краще, як за радянської влади.

Ґанді переговорює у вязниці.

АТЕ. Льондон. Бувший президент індійського національного конгресу Неру разом зі сином виїхали в середу 13. серпня ц. р. з Аллябаду до Пуна на конференцію з провідником Ганді. Індійці зготовили обом від'їзджаючим щиру овацію. Індійським парляментарям товаришує поліція. Батька Неру і його сина звільнив віцекороль Індії декретом, щоб вони поїхали на конференцію до Ґандія. Разом з ним поїхав також член лібералької партії Таї Сапру, за посередництвом якого наступить стріча в Пуна. Переговори з Ґандієм розпочинаються в четвер 14. серпня ц. р.

З театру.

Український театр ревії „Цвіркун".

В одному з наших провінціональних містечок довелося мені попасти на виставу українського театру ревії п. н. „Цвіркун". Признаюся, що йшов я на цю виставу з деяким упередженням. Зате з вистави вийшов я вповні вдоволений, розвеселений і якнайкраще настроєний для наших артистів, що піднялися такого завдання як створення українського театру ревії. Театр не дорівнює аналогічним імпрезам у чужинців і в наших сусідів хіба тим, що не має балету. Та ця „недостача" при наших обставинах, зокремаж при продукціях „Цвіркуна" в наших провінціональних містах і містечках, є радше додатньою рисою цього театру. Бож сучасний балет робив би там радше комічне ніж мистецьке враження.

„Цвіркун" повстав недавно, перед яким місяцем. Цілий його ансамбль складається з таких сил: загально відома і почесно заслужена для нашої сцени артистка-ювилятка п-ні Софія Стадникова, знані артисти Сорока й Остоя (Залуцький), артистка п. Сорокова, танцюристка Цісельська та пяніст Голубович. Режісерами ревії є пп. Сорока й Остоя, конферансієром Остоя.

На програму ревії зложилось кілька скечів, кілька танкових продукцій (переважно сольових) та низка народних пісень у знаменитій інтерпретації п-ні Стадникової.

Г. Б. КРАНЦ.

Скандал у Ріо де Джанейро.

Лютнева ніч була душна і пахла солодким виноградом. Над пралісом, Тюкою, висіла темна хмара, мов величезний баль і плила над містом аж до моря. Осяяними „Авенідами" плив запашний гомін. Авта мчали по Руа Уруґаяна. Скручували на Лярго да Каріока і гнали вниз аж до вулиці Ґонкальвез Діяз.

На небі миґтіли світляні рефлектори. У кавярні Кольомбо, між зеркалами і ріжними частинами одежі сиділи при столику Хуана да Сільва і поручник Ассіз Вілляс. Хуана мала 24 роки. Вілляс був небагато старший. Вони попивали зі склянночок ґояве і всміхались до себе. Ґенерал Фльоріяно да Сільва мав засідання. Він сказав, що зайде коло 11-ої години, щоби відвести свою жінку до дому. Він мав поза пятьдесятку. Був воїном, але більше вченим як войовником більше дипльоматом як героєм. Він кохав свою молоду жінку. Ассіз Вілляс був його адютантом, ще рік тому. Від часу, коли його перенесли до військової академії, його бачили щодня, зранку до ночі, з Хуаною. Все Ріо де Джанейро балакало про це. Лише ґенерал мовчав.

Почули шум авта. Це приїхав ґенерал.

*

Коли вони проїзжали пальмовими авенідами, розмова плила лениво. Аж у передсінку великої білої віллі, де мешкав Сільвас, ґенерал звернувся чемно до Хуани. Прохав вибачення: Засідання ще не скінчене, там ждуть на нього за пів години. Може Вілляс буде такий добрий і на той час лишиться в товаристві Хуани.

Хуана відповіла: „Шкода". І подумала: „Люди мають рацію; Фльоріяно — слаба людина".

*

1. год. опівночі. Вікна настіж. Не чути було навіть віддиху ночі. Вілляс і Хуана сиділи на низенькій канапі і курили тоненькі сильні папіроски.

— Чи ти гадаєш, що Фльоріяно має якесь підозріння. Він міг би прецінь... людські язики стільки мелють...

Вілляс усміхнувся:

— Він ніколи не повірить цьому Це слаба людина.

— А чи ти знаєш, що я колись кохала його? Не так, як тепер тебе, ні, але я була вдивлена в його величину, подивляла його. При цьому він мав таку добру ніжну руку, що вмів гладити зі зрозумінням.

Він засвітив світло і стояв перед великим зеркалом. Вілляс був молодий і гарний. Хуана заплющила очі від різкого сяйва:

— Ні, це не мущина — відповіла вона тихо. — Він сліпий.

Вілляс станув перед нею.

— Сліпий ґенерал! Так звуть його по клюбах.

— Хто знає, чи він сліпий. Нераз боюся... Ассізе! Якби так він колись зненацька ввійшов сюди?!

Хуана глянула йому в очі.

— Якби?! — Вілляс мав свою усмішку. — Но, я мушу йти. До побачення! Завтра в шестій.

Хуана обняла його шию. І налякалась. У його очах тремтіло вагання. Слова можуть брехати, але очі ні. Ассіз лякався.

— Ти втік би тоді — сказала вона і її руки впали

— Я втік би?! Я був би щасливий, якби прийшов такий момент. Цим револьвером — —

Хуана бачила його малу чорну збрую в ...ці. На вулиці залунав гудок. Вона здрігнулась:

— Мерщій! Він не повинен тебе тут застати.

Пхнула його в бічну кімнату, скрутила світло, розягнулась і одним скоком була в ліжку.

*

Молодий старшина завагався на одну мить. З цієї кімнатки був тільки єдиний вихід — на головні сходи. Та і що-ж? Чи він лякався? Кого? Старця засліпленого своїм дурним коханням? Чоловіка, що вмів хіба рисувати стратеґічні пляни? Нехай би зустрівся тут з ним. Тоді не мав би сумнівів. Він-же-ж сам довіряв йому свою жінку.

Підійшов до дверей і взяв за клямку. Та двері відчинилися. Ґенерал! Він усміхався:

— А Вілляс, ви ще тут? — і взяв його під руку. — Розмовляли з Хуаною? Вона не може спати в такі гарячі ночі. Але і мені не краще, вірте мені. Ходіть, випємо ще чарочку вина. Оповідайте, що нового чувати. Засвітіть лише одну хвилиночку... Я скажу тільки Хуані „добраніч"...

У кімнаті світло блимнуло і згасло. Ґенерал вернувся миттю:

— Вона спить як немовля. Ех, ви молоді люди не знаєте, що це за скарб молодість!

— Вілляс відітхнув.

— Хто знає, хто з нас молодший, ґенерале?

Ґенерал засміявся: „Так гадаєте?"

Нараз у його руці побачив свій револьвер. Ах, правда: він забув його в кімнаті Хуани. Вже хотів щось сказати на своє виправдання, але ґенерал випередив його:

— Це ваш револьвер? Ви певно поклали його поруч Хуани, бо вона в ночі так боїться...

Бавився збруєю. Дуло револьверу було звернене проти грудей Вілляса. Вілляс скочив і взяв за цівку. Ґенерал здивувався:

— Чого ви так?

— Револьвер... набитий, обережно!...

Більше Сільва не був у силі сказати. Впав стріл. Вілляс хопився за груди, захитався і впав на землю.

*

Ґенерал стояв над ним із меланхолійною усмішкою. Нещасливий випадок. Його вина. Жаль чоловіка. Може ще не запізно. Треба покликати лікаря. Вхопив за телефон. У дверях стояла Хуана: „Фльоріяно!" Вона глядiла на мертвого. Ґенерал пояснив: „Хуано! Страшний нещасливий випадок!..."

Жінка глядiла на нього очима, яких він не бачив у неї ще ніколи. Вона схилила голову:

— Фльоріяно! Чи ти зможеш мені вибачити? Я ошукувала тебе, так. Але я не кохала його, присягаю тобі. Я вибрала його лише тому, що гадала, що ти за слабий, короткозорий...

Ґенерала запоморочило.

— Чуєш, Фльоріяно? Тепер уже знаєш, що я кохаю тебе. Ти не був сліпий. Ти був сильний, як довго було треба... аж до помсти. Ти мущина! А він? Він напевно втік би, якби не мав певності, що ти нічого не знаєш...

Чути було ріжні голоси на вулиці.

— О, вони йдуть, щоби тебе арештувати. Я зажду на тебе... зажду, аж вийдеш на волю... Я кохаю тебе... ти, сильний!...

Увійшов комісар поліції.

— Арештуйте мене — сказав ґенерал рішучим голосом. — Я застрілив цього чоловіка, бо підозрівав його, що з ним зраджує мене моя жінка.

Переклав *М. Р.*

Театр почав свою поїздку мабуть з Черча, звідки, здається, виніс і цю мельодійну пісеньку про чари й сили черчанських вод, якою починалась і кінчалася ця вистава, на якій мені довелося бути. Цілої програми „Цвіркуна" я не бачив, але те, що бачив, було добре підготоване і поправно виведене. Конферансієрка, хоч як дотепна та мила, то всеж призначена виключно для інтелігентної публики, а тому й малозрозуміла для таких видців, серед яких довелося подивляти „Цвіркуна" і мені. Зате такий скеч як гой, що представляв „спортсменів" з мячевих майданів (сторонника „України" й „Гасмонеї"), бавив і веселив усю публику без розбору як гротесковою грою так і знаменитим діяльогом.

Словом „Цвіркун" робить добре враження і заслугує у своїй мандрівці по краю на повну підтримку нашого громадянства. **К. В.**

Зі спортового життя.

Україна — Гасмонея.

Відплатні змагання обох цих дружин за мистецтво А-кляси відбудуться в пятницю 15. ц. м. в год. 4·45 попол. на грищі Гасмонеї за Личаківським парком. Коли зважити, що змагання Україна-Гасмонея були все великою атракцією, то можна надіятися, що й цим разом публика явиться в поважному числі, тим більше, що обі дружини тепер в формі і докладатимуть усіх старань, аби перехилити перемогу на свою сторону. — Попередять в год. 3. змагання за мистецтво Б-кляси Україна II.— Гасмонея II. Ціни вступу дуже низькі.

Мадярська дружина у Львові.

В пятницю (15. ц. м.) і в неділю (17. ц. м.) змагатисьме з львівською Поґонею мадярська дружина III. Керулет з Будапешту. Спортові круги Львова зацікавлені змаганнями мадярської дружини з Поґонею тимбільше, що до Львова приїздять дуже рідко добрі закордонні спортові дружини. А III. Керулет, що в табелі мад. мистецтв I. Ліґи (професіоналів) стоїть на четвертому місці, має у своїх рядах грачів, що нераз грали в мадярській нац. репрезентації.

Інші змагання.

З ліґових дружин грають у пятницю тільки Чорні з Польонією у Варшаві. Зате в неділю відбудуться аж чотири стрічі ліґових дружин: ЛТСҐ—Чорні в Лодзі, Польонія — ЛКС у Варшаві, Краковія-Варшав'янка у Кракові і Рух-Варта в Катовицях. — З дружин львівської А-кляси виступають до бою у пятницю: Лехія-Чорні I Б, Яніна-Поґонь I Б в Золочеві і Ресовія-Поґонь (Стрий) у Ряшеві. В неділю: Лехія-Україна (в год. 11. перед пол. на грищі Лехії), Гасмонея-Чорні I Б, Світезь-Поґонь (Стрий) і Польонія-Яніна в Перемишлі.

Ропник (Борислав) — Сокул (Дрогобич) 2:2 (1:0).

Змагання розіграно 9. ц. м. Видців до 300, в тому ледви кількох українців.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 13. ц. м. масло експортове 4·50 зол.; десерове 4·40 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·30 зол.; копа яєць 6·20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Замкнений.

Малий Міський Театр:
Четвер, год. 8. „Грім із ясного неба" Кеджинського.
Пятниця, год. 8. веч. „Грім із ясного неба".

Кіна.

АПОЛЬО: Анджеліта.
КАСІНО: Тому, що Тебе люблю та Льов Шапей.
КОЛЬОСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Пат і Паташон — королі моди і невелика банда.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату кіно зачинене.
МАРУСЕНЬКА: Пат і Паташон — королі моди і невелика банда.
ОАЗА: Неприятелі.
ПАЛЯС: Білі тіни.
ПАН: Ніч божевільного і мистець безличности.
ПАСАЖ: „Дальші пригоди Тажана і звукові додатки.
ПРОМІНЬ: З причини реконструкції замкнено.
СТИЛЕВЕ: Дикунка.
ФАТАМОРГАНА: Поворот з неволі.
ХИМЕРА: Кандидатки до розводу.
УТІХА: Розбійник (Род ля Рок) і Пат та Паташон ідуть зайцем.

Програма радіо.

Пятниця 15. VIII. 1930.

Варшава (1411,7) 12.10 Ґрамофони. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·40 Спів. **Ляйпціг** (259) 16·30 Концерт. **Берлін** (418) 17·25 Поезії Юлія Гарта. **Стокгольм** (436) 18·20 Сольо на гармонії. **Рим** (441) 13·30. Легка музика. **Лянґенберг** (473) 13·05 Популярний концерт. **Прага** (487) 13.30 Військовий концерт. **Міляно** (501) 17·00 Музичні продукції. **Брюссель** (509) 16·00 Танкова музика. **Відень** (516,3) 11·00 Концерт з Сальцбурга. **Мюнхен** (533) 10·00 Богослужения. **Будапешт** (550) 11·00 Греько-катол. богослуження. **Харків** (1304) 19·00. Концерт. **Париж** (1725) 16·45 Радіоконцерт

Субота 16. VIII. 1930.

Варшава (1411,7) 16·20 Ґрамофонові плити. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·55 Концерт скрипака Нуочія. **Ляйпціг** (259) 12·10. Радіоорхестра. **Льондон** (356,3) 16·30 Радіоорхестра і солісти. **Берлін** (418) 14·00 Ґрамофонові плити. **Стокгольм** (436) 17·30 Ґрамофонові плити. **Рим** (441) 13·30. Легка музика. **Лянґенберг** (473) 13·05 Концерт. **Прага** (487) 11·15 Радіоорхестра. **Міляно** (501) 17·00 Музичні продукції. **Брюссель** (509) 19·00 Ґрамофонові плити. **Відень** (516,3) 18·45 Веселі пісні (хор). **Рига** (525) 19·03 Веселий вечір. **Мюнхен** (533) 16·06 Концерт. **Будапешт** (550) 19·20 Віденські пісні. **Харків** (1304) 19·00 Концерт орхестри. **Париж** (1725) 16·45 Радіоконцерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вписи до філії Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Яворові наділеного правом звороту шкільної оплати за діти урядовців відбудуться від 29. серпня до 2. вересня 1930. — **Управа.** 230 2—3

Вписи до української прив. гімназії в Яворові з правом прилюдности відбудуться від 29. серпня до 2. вересня 1930. — **Управа.** 230 2—3

Український Театр „Кооператива" у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:
Старий Самбір:
15. VIII. Троянда Стамбулу.
16. VIII. Ревія „Рая та добре".
17. VIII. „Ой, не ходи Грицю".
18. VIII. Меді.

На відкриття сезону театрального 1930/31 в Станиславові приготовлює театр історичну песу на 5 дій Старицької-Черняхівської п. з. „Гетьман Дорошенко" і оперетку на 3 дії „Прекрасна Олена". Музика Оффенбаха. 2392

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 246
Стрілиська Нові:
12. VIII. Шлях до пекла.
13. VIII. Вихрест.
14. VIII. Танок Венери.
Бібрка:
15. VIII. Шлях до пекла.
16. VIII. Танок Венери.
17. VIII. Пан Твардовський.
Перемишляни:
18. VIII. Шлях до пекла.
19. VIII. Танок Венери.
Поморяни:
20. VIII. Шлях до пекла.
21. VIII. Танок Венери.
До Т-ру заанґажовані артисти Т-ру Стадника п. Кемпова і Кемпа.

На „Рідну Школу" зложили в зол. Вп.: Михайло Гуцалюк, учитель в Біньчаровій. 10 як збірку на імянинах у тов. Іллі Вовка в Бересті; д-р Олександер Пелеський, адв. в Комарні, 20 як неприйнятий гонорар від Гавриіла Льва, учит. в Колодрубах і 10 стягнених від кооперативи „Власна Поміч" при нагоді виготовлення контракту купна-продажі; Ольга Яворська, Стрільбичі, 30 замість квітів на домовину бл. п. д-ра Павловського у Старім Самборі; Ірена і Богдан Вахнянини, Залісці, 20 замість вінця на могилу бл. п. д-ра Миколи Сабата. — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.** 249

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОШУКУЮ на цілий рік до моєї донечки совісної і здорової учительки, що зумілаб переробити 3-ту кл. гімн. о. Михайло Дуркот, Болозов горішна п. Nowe miasto. 202 3—3

АДВОКАТ на провінції пошукує конципієнта від дня 25. серпня. Зголошення до Адміністрації „Для Адвоката". 203 3—3

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 2468

ІНТЕЛІҐЕНТНА ЖІНКА, здорова, середніх літ, прийме заряд дому за скромною винагородою. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" під „Оксана". 240 2—2

ПРИЙМУ 3 панночки на станцію. Харч добрий. Фортепян у хаті. Листовні зголошення: С. Почапська, Львів, вул. Оссолінських ч. 10. II. 204 3—3

СТАНЦІЯ для учеників з низших кляс при інтеліґентній родині, Львів Сапіги 65 III. пов. на ліво. 252 1—1

ПРИЙМУ на станцію панночки, фортепян до диспозиції, мешкання в середмістю. Листовні зголошення з чемности приймає Е. Гвоздецька, Крилос, п. Галич. 247 1—3

ХЛОПЦЯ зі Львова прийме на практику галянтерія і перфумерія „GENEWA", Львів, Ринок 37. 253 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73. 244 1—6

Подяка.

Отсею дорогою складаємо щиру подяку Всім, що поспішили з останньою прислугою на похорони бл. п. нашого Дорогого Стрийця, Вуйця, Дядя і Прадядя, о. **Павла Бачинського.** Передовсім дякуємо за труди й участь у похороннім проводі Високопреподобному і Всечеснішому о. Мітратові Базюкові, О. Деканові Садовському і всім кондеканальним і чужим Отцям, котрі своєю присутністю звеличали похорони. Дякуємо о. Совітникові Костишинові за гарну проповідь у церкві, а о. Романові Ганасові за сердечне пращання на кладовищі. Також Вп. П. Директорові Хамулі за пращальну промову від громади міста Глиняни. Рівнож дякуємо латинським священикам, а особливо о. Деканові Шлензакові, котрий відвідував часто Покійника і кріпив на дусі. Дякуємо Вп. Панству Шостакам, котрі в часі і по смерти Покійника занялися всіми справами і клопотами домашніми. Дякуємо Вп. П. відпоручникам усіх місцевих товариств за зложені вінці, також громаді жидівській, у котрій Покійник був у великій пошані, чого доказом зложений вінець. Рівнож дякуємо місцевому хорові, що супроводжав Покійника до церкви і на місце вічного спочинку, а також усім парохіянам і замісцевим людям за численну участь в похоронах. — **Родина.** 245

Присилайте передплату!

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „à la Paris"
Цілий Львів пере і чистить свою гардеробу в найелегантніших склепах міста
пл. Академічна ч. 5. Тел. 63—69
вул. Казимирівська 10. Тел. 69—72
Поручення з провінції полагоджуємо негайно. 1729 10—17

СТОМАТОЛЬОҐ-ДЕНТИСТ
Д-р Степан Дмоховський
б. лікар дентист. Поліклініки у Берліні
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 35 Тел. 79—72.
Дентистична прецизійна техніка — Порцелянові корони. — Апарат Рентґена. 2557 3—1

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

Нові книжки проф. О. Н. Мицюка
1. Селянство й економіка большевизму ціна 2·— зол. 2. Фашизм 2·— зол. 3. Евразійство 2·— зол. 4. Наукова діяльність політико-економа М. Туган-Барановського (друкується). Можна набути у всіх українських книгарнях. 248 1—2

Добрий заробіток
Здібні агенти до продажі нафтово-газових ламп
„Patent Heliolux"
потрібні. Зголошення приймає виробник
ПАВЛО РІТТЕР,
Бельско, Цешинська 24. 250 1-1

ШКІЛКИ ОВОЧЕВИХ ДЕРЕВ Князя Романа Сангушки в Гумнисках поч. Тарнів поручають до осіннього і весняного садження овочеві дерева і кущі добірних зразків. Яблуні та вишні від 3·50 до 4·— зол. Грушки, сливи і черешні від 4 зол. до 4·50. На бажання висилається цінник. 251 1-

Ширіть наш часопис!

8 міліонів долярів

варта певність презерватив, закуплених у **Перфумерії С. ФЕДЕРА, Львів, ул. Сикстуська 7.** Так твердять рішучо дотеперішні П. Т. Відборці. — Хтож іще сумнівається в цьому, хай сам переконається, що щось такого свіжого, тонкого та безоглядно певного ще не було. Цікавий цінник із 5-ма взірцями за зол. 2·50 (з провінції в почтових марках). Почтова висилка безоглядно дискретна, — Тузин зол. 4·—, 6·—, 8·—, 9·—, 12·— **Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, улиця Сикстуська 7.** (власний дім). 254 1-3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.